

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOI AJALEHT

REKTORI VEERG

Septembri viimasel kolmapäeval langes koos lõikava sügistuule ja vihmavalingutega meie peale traagiliste sõnumite laviin. Mõnekümne minutiga sai uhkest reisipraamist "Estonia" Balti mere laevade kalmistul puhkav vrakk. Tõeline traagika on aga selles, et koos laevaga leidis samas endale nimetu haua sadu meie kaasmaalasi, Euroopa ja teiste ilmajagude riikide kodanikke. Iga inimese surm on tema ja tema lähedaste kordumatu tragöödia, mille suurus ei vähenda terakestki asjaolu, et saatusekaaslasti oli sadu.

See kurb sündmus tuletab halastamatu selgusega meelde, et mitšuurinlikult üleolev suhtumine looduse jõududesse on ebaeetiline ja lubamatu. Tehnikaülikooli liikmetena: inseneriks pürgijatena, tegevinseneridena või inseneride koolitajatena on meil põhjust veelkord sügavalt järele mõelda inseneri vastutuse üle oma kutsetegevuse ohtlike, puhuti traagiliste tagajärgede ja nende vältimise üle. Inseneri eetika või mistahes muu kutseala eetika ei ole pelgalt õppeaine, mida arvame vajavat kuni eksami sooritamiseni. Eetika on oluline osa inimese maailmavaatest.

Mälestades reisipraami "Estonia" katastroofis hukkunud kolleege, sõpru, tuttavaid, kaaskodanikke ja meie ühise suurkodu Maa kodanikke, ärge unustagem, et eetiline inimene algab austusest elu ja elava vastu.

Oraine

ELEKTROONIKA EESTIS ELAB!

10. -13. oktoobrini peeti TTÜs rahvusvahelist elektroonika konverentsi **BALTIC ELEKTRONICS CONFERENCE (BEC'94)**, mille organiseerisid TTÜ elektroonika instituut ja elektroonika kompetentsuskeskus. Niisugune konverents toimus juba neljandat korda. Eestist osalesid Teaduste Akadeemia instituudid, Tõravere observatoorium, Elektrotehnika Instituut. Kohale sõitsid nii juhtteadlased kui noored spetsialistid paljudest Euroopa riikidest: Saksamaalt, Soomest, Rootsist, Taanist, Itaaliast, Ungarist, Venemaalt, Lätist, Leedust.

Konverentsi arutlusala oli mitmekesine. Töö käis neljas sektsioonis. Teemade ring kujunes laiaks, haarates kogu Eesti elektroonikaalase tegevuse, alates pooljuhtseadmetest (nende projekteerimine, modelleerimine ja valmistamine) ning lõpetades keeruliste elektrooniliste süsteemidega, sealhulgas mikrosüsteemidega.

Konverentsi avanud plenaaristung oli pühendatud üldisematele probleemidele. Näiteks: müra pooljuhtides, kaootilised ilmingud elektroonilistes süsteemides, tehiskultuuri võimalused ja omadused.

Orgkomitee esimees dotsent **Toomas Rang** selgitas lähemalt konverentsi eesmärki. Ta nentis, et ülesandeid oli mitu. Esiteks, konverentsi tõestab, et elektroonika kui kõrgtehnoloogia ala Eestis elab, ja selle ala uuringud jätkuvad. Ja see tähendab, et me võime tunda end ühel tasemel nii Lääne kui Idaga.

Teiseks, meie magistrandid – tulevased insenerid ja õppejõud said

võimaluse esineda rahvusvahelise publiku ees ning sõlmisid kontakte teiste maade kolleegidega. Mujalt tulevad kolleegid on samuti noored, tähendab, ka neile on tähtis end näidata, laiendada oma tegevusvaldkonda, leida värsked sidemeid. Konverents meie jaoks oli peaaegu sama, mis tööstusele näitus: uued kontaktid, ühised projektid, isegi konkurents. Kõik see aitab täpsustada elektroonika arengu tendentse ja arendada koostööd isiklike suhete kaudu.

Sektsioonide juhid – TTÜ juhtivad teadlased tutvustasid kolleege oma töö tulemustega: elektrooniliste skeemide modelleerimine (prof **Vello Kukk**), digitaalsüsteemide diagnostika (prof **Raimond Ubar**), vektortorvmeetri töö (prof **Mart Min**), pooljuhtseadmete modelleerimine (dotsendid **Toomas Rang** ja **Enn Velmre**).

Sektsioonide istungitel arutati mõttesüsteemide ja -aparatuuri projekteerimist ning realiseerimist, keeruliste elektrooniliste süsteemide testimist ja diagnostikat, integraalsüsteemide ja pooljuhtelementide uuringut.

Kohtumine lõppes neljapäeval ümarlauaga, mis on mõnevõrra ebaharilik istung. Idee muuta see traditsiooniks tekkis kolm aastat tagasi ühel eelmistest konverentsidest. Seekordsed ümarlaua teemad: elektrotehnika õppeprogrammi muutmine ja kaasajastamine üliõpilaste tarvis, arvamuste vahetus, Eesti Elektrotehnikaühenduse hetkesituatsioon.

Jana Majevskaja

HETK "ESTONIA" MÄLESTUSEKS

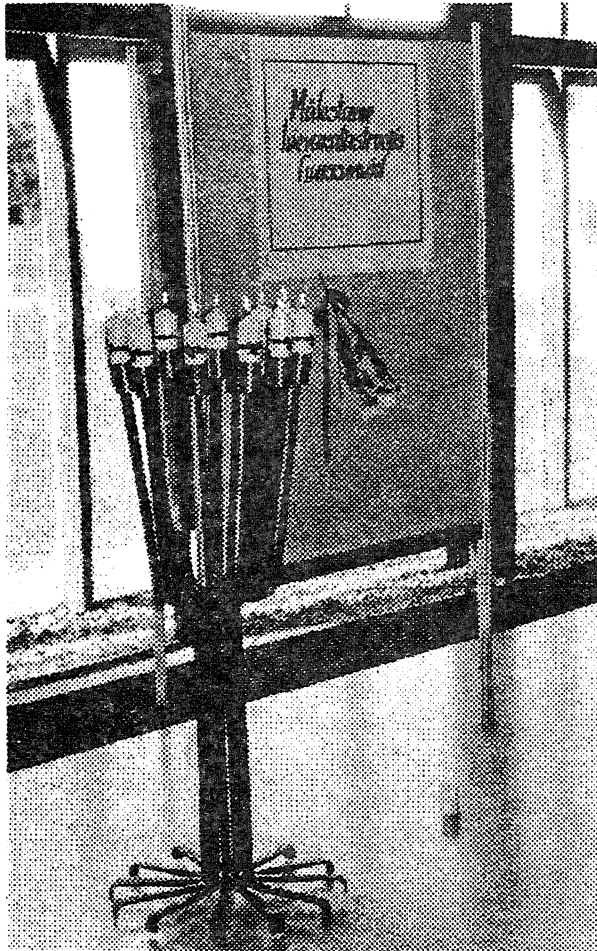

Foto: Meida Jalast

Mälestushetk reisilaeval "Estonia" hukkunute meenutamiseks oli neljapäeval, 6. oktoobril kell 12.00 peahoones Mustamäel, majanduse ja energeetika majades Koplis. Süüdati küünlad ja seisti hetkeks langetatud päi.

Hukkunute hulgas oli Tehnikaülikooli üliõpilasi, endisi töötajaid, meie kollektiivi liikmete sugulasi ja lähedasi inimesi.

Rektor Olav Aarna kutsus kõiki austama kadunute mälestust, öeldes muuhulgas:

Mõelgem veel kord sellele, milline on inseneri vastutus oma tegevuse tegelike tagajärgede eest. Süüdakem need küünlad hukkunud reisi-kaaslaste mälestuseks.

Täna südamest teid, kes te siia meie ühisele mälestushetkele tulite. Jätkakem tööd. Ja ärge unustagem, et see, mis juhtus nendega, võib juhtuda meie kõigiga.

Kallid kolleegid,

Teade laeva "Estonia" traagilisest hukkumisest Balti meres ja sellega seoses paljude teie kaasmaalaste surm on meid sügavalt vapustanud.

Palume vastu võtta meie südamlük kaastunne. Jagame teie leina ja valu.

Teie Kestutis Krisciunas

Rektor

Kaunase Tehnoloogia Ülikool

28. september 1994

Kallis professor Aarna,

Me kurvastame koos Teiega kolme Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilase ja ühe personaliliikme kaotuse üle, kes viibisid laeva "Estonia" pardal.

Keskkonna teaduskonna töötajad ning üliõpilased avaldavad sügavat kaastunnet Teie ülikoolile, Eesti Vabariigile ja neile perekondadele, kes selles hirmsas tragöödias kaotusi üle elasid.

Siiralt Teie David C. Cawsey,
professor,

Keskkonna teaduskond

Sunderlandi Ülikool, Inglismaa

4. oktoober 1994

Et INFO leviks !

Info paremaks levikuks nii ülikoolis kui väljaspool TTÜd hakame vastavalt rektoraadi otsusele koostama TTÜ infobülletääni pressis jaoks.

Selles peaks kajastuma teatava perioodi (näiteks kuu) kohta kogu teave, mis pakub huvi laiemale üldsusele (konverentsid, seminarid, külaliskonferentsid, välislahetused, kultuuri- ja sporditritused jm).

Esimene infobülletään on kavas välja anda novembrikuu kohta.

Selleks palume saata õppeteadusosakonna teabetalitusele
Ruum IV 107C

Tel 53 83 51

info Teie struktuuriüksust puudutavate ürituste kohta, mis toimuvad **novembris (ja ka hiljem)**.

Edaspidi palume hoida kontakti teabetalitusega, et jõuaks infot edastada õigel ajal: orienteeruvalt **iga kuu 20. kuupäevaks** järgmise kuu teave.

ENDA KIITMINE ON NII TÄHTIS ASI, ET SEDA EI VÕI JÄTTA TEISTE HOOLEKS...

EDUKAT KOOSTÖÖD!

Lugupidamisega ÕTO juhataja Rein Lees
Teabetalituse juhataja Aime Piht

70 AASTAT KORPORATSIOONI "LEMBELA"

ehk kui tähtsad on tahe, motivatsioon ja inimsuhted ühises tegevuses

Taas on sügis täies elujõus. See väljendub nii looduses kui elavnenud üliõpilaselusel. Kui hommikuti tõttavad kõik tudengid auditooriumidesse loengutele, siis õhtuti koguneb osa nendest õdusatesse konvendiumidesse. Viimane on küll iseloomulik vaid üliõpilaskorporatsioonidesse kuuluvatele tudengitele, kes püüavad oma tudengipõlve võimalikult arukalt ja nauditavalt mööda saata. Üheks võimaluseks on lülitumine korporatsiooni tegevusse. Õnneks on valikuvõimalus korporatsioonide vahel nii Tallinnas kui Tartus üsna suur, seda eelkõige meesterahvastel. Alljärgnevalt on lehelugejale püütud tutvustada Tallinnas tegutseva naiskorporatsiooni *Lembela* tegevust lähiminevikus. Kirjutamise peamiseks ajendiks oli aga asjaolu, et

24. oktoobril möödub 70 aastat korporatsiooni *Lembela* asutamist.

Korp! *Lembela* (asutati 1924 Tartus) äratati ellu 1990. a 6-liikmelise sõpruskonna eestvõtmisel. Korp! *Lembela* on esimene ja seni viimane taasasutatud naisüliõpilaskorporatsioon Tallinnas. 1990. a loodi Tallinnas ka uus naiskorporatsioon *Syrringa*. Tartus on taastatud kolme endisaegse naiskorporatsiooni tegevus.

Peamiseks eelduseks kokkuletmisel olid ühised huvid ja taotlused. Korp! *Lembela* esimene koosolek toimus 1990. a märtsis, taastamiskoosolek 31. märtsil, kus viibisid ka vilistlased, kes vahepealsetel okupatsiooniaastatel olid siiski salaja koos käinud.

Üheks taotluseks oli koondada erinevate eluvalade inimesi, et ühiste referaadidõhtute ja ürituste teel silmaringi laiendada. Seetõttu saigi korporatsiooni uues põhikirjas fikseeritud säte, et liikmeteks on oodatud naisüliõpilased kõigist Eesti kõrgkoolidest. Üheks oluliseks täienduseks põhikirjas on punkt, et korporatsiooni vilistlaskonda võivad kuuluda ka need kõrgkooli lõpetanud daamid, kel nõukogude võimu ajal puudus võimalus akadeemilistesse organisatsioonidesse kuuluda.

Arvatavasti ongi *Lembela* järjepidevuse üheks põhjuseks, et koos käivad erinevate põlvkondade esindajad ja nad on eelkõige mõttekaaslased, kes kannavad endas vaimsust ning püüdu edendada ümbritsevat kultuurielu.

Korp! *Lembela* elu teevad huvitavaks just ühised ettevõtmised. Paljud neist on saanud juba *Lembela*-sisesteks traditsioonideks. Kultuurilooliselt on tõeliseks koolitajaks olnud vil! pr *Elfriede Marran*, kelle innukal eestvõtmisel on tutvutud kõikide Tallinna kirikute ajaloo ja arhitektuuriga. Pr *Marrani* kunstiajaloolase pilgu läbi on valgustamist leidnud pea kõik tähtsamad ehitised Tallinna vanalinnas.

Vil! pr *Alice Rootlaidi* diktsioonitunnid on näidanud, et õppida on sel alal tohutult.

Tõsiste töökoosolekute kõrval on korp! *Lembela* alati lugu peetud heast muusikast. Selle eest on hoolit kandud meie muusikud pr *Urve Tauts*, pr *Maarja Haamer*, pr *Vaike Vahl*, pr *Mare Teearu*, pr *Katrin Paat*.

Praegu on korp! *Lembela* tegevliikmeid ja vilistlasi ligi 80.

Oktoobri algul sai teoks vestlusring, mille eesmärgiks oli välja tuua korporatsiooniga seotud inimeste nägemus seni tehtust.

Evelin Müüripeal (TTÜ magistrand, korp! *Lembela* taastajaliige, esinaine 1991–1992):

"Tagantjärele tarkusena julgen väita, et meie omaaegset entusiastlikku algust võib vaadelda kui eufooriat, mis minu meelest iseloomustab üldse 80ndate lõpu-aastate Eesti Üliõpilaskonda. Oli ka populaarne olla akadeemiliselt organiseeritud. Eks paljuski sellest tingituna sai ka korp! *Lembela* hing sisse puhutud. Ma arvan, et see oli kõikidele neile, kes taastamisega tegelesid, väga heaks proovikiviks. Täna on toimunud suured muudatused kogu Eesti ühiskonnas, mistõttu muutuvad ja on kindlasti juba ka muutunud korp! *Lembela* eesmärgid. Minu lähedase sõpruskonna rõhuasetus oli arvatavasti hoopis erinev, mis kui tänaste tugengite oma. Ma ei saa rääkida tänase tudengi pilguga korporatiivsusel. Antud momendil on mul ilmselt kõige õigem puudutada seda teemat minevikuvormis, sest olen korp! *Lembela* argitegemistest paratamatult kõrvale jäänud. Küll on aga hea meel, et mantlipärijad on oma tööd südamega teinud ja organisatsiooniline tegevus ei ole soikunud."

Anu Kurks, (eesti-inglise-eesi tõlk, taastajaliige, kirjatoimetaja 1991–1993):

Ühe taastajaliikmena on mul kõige helgemalt meelest just taastamisele eelnenud etapp. Kõik, mis tahtis tegemist, tehti koos ja südamega, seetõttu eesmärk, mis praegu võimatuna tundub, saavutati. Mulle on korp! *Lembelaga* seotud aeg andnud eelkõige kogemusi edaspidiseks. Minu sõpruskond on täienenud väga huvitavate ja toredate inimeste võrra.

Meeles on mitu üritust, millele võrdset pole siimaani ette tulnud. Meenutaksin *Liepajas* veedetud üliõpilaspäeva, kuhu jõudmine oli tõeline katsumus. Abiks oli hea huumor ja ühtne vaim.

Toredad on olnud ka korporatsioonide vahelised tantsukursused, mis on andnud paljudele kindlust tantsupõrandal.

Olen kindel, võttes arvesse korp! *Lembela* üksmeelsust ja vaimu, et huvitavam elu on veel ees."

Külli Jõe (Gustav Adolf Gümnaasiumi õpetaja, esinaine 1991–1992):

"Astusin korporatsiooni ajal, mil see oli äsja taastatud. *Lembelas* olid paljud minu kursusekaaslased ja nemad kutsusid. Korp! oli siis uudne ja huvitav. Palju tuli seletada, mida

tähendab korporatsioon ning millega tegeleme. Teiste korporatsioonidega tutvumiseks korraldasime sõprus- ja stiilõhtuid. Kuna eesmärk oli ja on kaunitest kunstide harrastamine, siis sai alguse juba traditsiooniks kujunenud iga kevadine luule- ja laulukonkurss.

Korp! *Lembela* on andnud eluks vajalikke kogemusi. Meist on saanud sõpruskond, kus suhtlevad erinevad generatsioonid."

Kai Kalvik (Eesti Teaduste Akadeemia Raamatukogu töötaja, esinaine 1992–1993):

"Olen korporatsiooniga seotud 1990. a kevadest. Aastate jooksul on nii mõndagi muutunud – kadunud on algusaegse iseloomulik olnud argus ja n-õ kramplikkus. Suhted ja suhtumine on läinud vabamaks. Korporatsiooni olemus ja tegevussihid on üldiselt jäänud samaks.

Korporatsioonis köidab mind näiteks asjaga kaasnev mõningane mängulisus (rollijaotused, rollile vastav või mittevastav käitumine jne). Pean lugu meie korporatsiooni vanemast põlvkonnast. Meeldejäävateks on kujunenud Tartu volbriööd, kuhu igal aastal koguneb kokku Eesti akadeemiline üliõpilaspere.

Endiselt ootame oma korporatsiooni mõistliku ja positiivse ellusuhtumisega inimesi."

Lilil Leis (TTÜ üliõpilane, esinaine 1993–1994):

"Tulin korporatsiooni kohe esimesel kursusel sooviga aktiivselt lülituda tudengiellu. Minu jaoks oli oluline suhtlemine erinevaid eluvaldkondi esindavate inimestega. Tänu korp!-le on mul tekkinud lai tutvusringkond intelligentsetest inimestest, alates muusikutest ja kunstnikest kuni arstide ja insenerideni.

Aastane esinaine töö on andnud mulle tohutult organiseerimis- ja esinemiskogemusi, mis mind edaspidi kindlasti aitavad. Ma tean, kui tähtis on tahe, motivatsioon ja inimsuhted ühises tegevuses.

Lõbusamatest üritustest meenub möödunud sügisene Kaitseliidu 75. aastapäeva näidslahing-õppuse külastamine, kus meisse suhtuti erilise tähelepanuga. Meie panust nende üritusse – supi jagamine lõunasöögi ajal rebaste poolt – premeeriti hiljem tortide ja major Kerdi tänukirjaga.

Mainida tahaksin veel korp!-de vahelisi tantsuõhtuid ja balle, kus kõik ennast valssi keerutades tõeliste daamide ja härradena tunnevad.

Mina usun küll, et korp! *Lembela* ja korporatiivsus Eestis lähevad tõusuteed."

Kai Mägin (TTÜ üliõpilane, esinaine 1994. a sügisest):

"Üks tore daim aeg oli mul korp!-ga ühinemise alguses rebasena. Kohe kiirelt tuli aastapäeva tähistamine ja käisime tihti koos. Rebaseteatri ettevalmistus aeg andis hea võimaluse tutvuda seltskonnaga ja leida meeldiv kontakt. Mind lummas kogu aastapäeva pidulikkus.

Kahe aasta jooksul korp!-s olen näinud palju, kuid veel rohkem olen arenenud selles tsükliks mina ise. Korp! on kui ettevalmistus eluks, mis pakub piiramatu võimalusi, erinevate inimeste ja instantsidega suhtlemine annab kogemusi, julgust ja enesekindlust, suurendab tublisti tegevusraame. Korp!-i sõprus on midagi erilist, sest meiega käivad kaasas 70 aastased traditsioonid. Soovin kõikidele lembelensadele unustamatut kommerssi."

Tehnikaülikooli ajalooliste isikute tähtpäevi

OKTOOBER

80 aastat tagasi, 17. oktoobril 1914. a sündis Tartus

ARVO TREFFNER Konstantin Edmundi p.

Ta õppis TTÜs elektrotehnikat ja töötas prof H. Freimuthi abijõuna a-il 1941–1944. Killuke A. Treffneri mälestustest, kirjutatud Bandhagenis märtsis 1993:

“...Muuseas ehitasin elektrotehnika laboratooriumile demonstratsiooni-keskjaama Ericssoni 500-valija süsteemile ja seadsin korda laboratooriumis olnud Siemensi tüüpi keskjaama, mis oli seal seisnud mõnda aega. Leidsin vead üles ja ehitasin selle natuke ümber, nii et sain selle tööle 5–6 abonendiga. Nii saime assistendid, prof Freimuth, prof Võrk ja keldris asuv töökoda kõik isiklikud automaattelfonid automaatse ühendusega üle Kopli käsikeskjaama Tallinna automaattvõrku. See telefonikeskjaam olevat praegugi veel alles ja loodan seda veel kord näha!”

A. Treffner elas Rootsisis alates 1947. a, oli Ericssoni firmas automaattelfonikeskjaamade konstruktor, grupi-juht ja õpetas välja tehnikuid firma keskjaamadele paljudes välisriikides. Suri Stockholmis 17. veebruaril 1994.

105 aastat tagasi, 29. oktoobril 1889. a sündis Tartus

OSKAR (Otto?) AARMANN.

Ta lõpetas Petrogradi Tehnoloogiainstituudi 1916. a ja töötas 1918–1920 Putilovi tehases. TT õppejõud 1921/22. õ-a. Oli Patendiameti juhataja a-il 1922–1940. Suri Tallinnas 28. jaanuaril 1950.

Koostanud

IMBI KAASIK

in memoriam

ÜLO RÄTSEP

Telekommunikatsiooni õppetooli dotsent Ülo Rätsep oli suurema osa oma järsult katkenud elust seotud meie kõrgkooliga. Algas ta elutee II maailmasõja raskel ajal Pärnu linnas. Õpinguile Tallinna Polütehnikumis tööstusettevõtete elektriseadmete erialal aastail 1957–61 järgnesid üliõpilasaastad TPIs, mille ta lõpetas tööstuselektronika erialal 1967. aastal. Perspektiivika noore spetsialistina suunati Ü. Rätsep õppejõuks äsjaloodud raadiotehnika kateedrisse. See kateeder (hilisem tema järglane – raadio- ja sidetehnika instituut) jäi Ü. Rätsepale ainsaks töökohaks. Õpetades üliõpilasi ja arenedes ise töötas ta peaaegu kõigil kõrgkooli õppejõu ametikohtadel assistendist dotsendini. Mõõdunud enam kui veerandsaja aasta

jooksul andis ta oma teadmisi ja oskusi edasi mitmesajale noorele, kes soovisid õppida raadiotehnika, aga ka elektroonika, automaatika, elektronarvutite eriala. Ü. Rätsep õpetas mitut õppeainet. Suur oli ta panus impulsitehnika õppekursuse ja selle labori kujundamisel. Hiljem kujunes ta juhtivaks õppejõuks raadiotehnika ja automaatika aparatuuri konstrueerimise ja tehnoloogia õpetamisel. Teaduslikus uurimistöös on Ü. Rätsepa nimega seotud mitmed väljatöötatud mõõdetehnika valdkonnas ja signaalide töötlemise vahendite loomisel. Aga tähtsaimaks uurimistöös teemaiks kujunes Ü. Rätsepal elektroonikatööstuse tehnoloogia, mikrokliima ja vaakumhügieeni probleemide lahendamine. Selle töö üheks väljundiks oli ka tehnikakandidaadi väitekirja koostamine, mille ta kaitses 1983. aastal Taganrogi Raadiotehnika Instituudis. Uurimistöös tulemused leidsid rakendamist NSVL Elektroonikatööstuse Ministeeriumi ettevõtetes. Kogenud ja suurte teadmistega õppejõu ning teadlasena valiti Ü. Rätsep 1986. aastal viieks aastaks raadiotehnika kateedri juhatajaks. Kõrvuti paljude igapäevaste probleemide lahendamisega langes sel perioodil Ü. Rätsepale osaks ka murranguliste ümberkujunduste korraldamine raadio- ja sidetehnika eriala kõrgharidusega spetsialistide ettevalmistamisel. Mõitmekülgne oli Ü. Rätsepa tegevus TTÜs ja väljaspool ülikooli. Kaheksa korda valiti ta automaatikateaduskonna ametiühingubüroo etteotsa. Pikka aega juhtis ta Raadiotehnika, Side ja Elektroonika teaduslik-tehnilise ühingu noortesektsiooni. Rahuliku olemise ja muheda huumoriga lahendas ta kõige keerukamaid sõlmküsimusi. Ü. Rätsepa lahkumine on meie kollektiivile korvamatult kaotus.

Raadio- ja sidetehnika instituut

in memoriam

UNO KAMMAL

Taas on lõpuni käidud üks elurada, sulgunud üks eluraamat – meie hulgast on lahkunud graafika kateedri kauaaegne õppejõud Uno Kammal.

Ta oli võimekas lektor ning võrratu kateedri kirjutiste toimetaja. Uno Kammali disainiloengud paelusid meid oma selge mõtte, loogika lihtsuse ja emakeele võluga.

Tundliku inimesena olid Uno Kammalile igasugused elu väärvõitid arusaamatud. Lahke sõna ja abivalmis olekuga on ta toetanud oma paljusid kolleege ning on raske omaks võtta, et nüüd tuleb meil jätkata ilma tema suguse kaasmõtletajata ja partnerita. Mälestus Uno Kammalist jääb hele ja kaunis.

Kolleegid

